

De Cunibertuskunst van Aad de Haas

Deze maand is het honderd jaar geleden dat kunstenaar Aad de Haas werd geboren in Rotterdam. Zijn verhaal mag bekend worden verondersteld, maar voor wie enige opfrissing nodig heeft hierbij nog eens in het kort.

Tijdens het bombardement van Rotterdam in mei 1940 wordt ook het gebouw verwoest van de kunstacademie waaraan De Haas op dat moment de opleiding volgt. Hij is op slag al zijn werk kwijt. Daarna start hij met werk dat de Kulturkamer niet welgevallig is en zo wordt hij in 1943 gearresteerd door de Sicherheitsdienst. Voor zijn 'ontaarde kunst' wordt hij eerst een halfjaar gevangenzet (waar hij stiekem blijft tekenen) en vervolgens moet hij zich van de Duitse bezetter laten omscholen. Hij duikt onder en vlucht met zijn vrouw Nel Koekman, die hij op de academie heeft ontmoet, onder in het Zuid-Limburgse Ingber, een gehucht bij Gulpen.

In mei 1946 heeft pastoor Mullenders van de Heilige Cunibertusparochie in Wahlwiller zoveel vertrouwen in het talent van de jonge Aad de Haas dat hij hem opdraagt muurschilderingen inclusief staties aan te brengen in de Sint Cunibertuskerk. Het wordt een totaalkunstwerk waaraan de schilder drie jaar werkt. Het is omstreden: verguisd en bejubeld; op Goede Vrijdag 1949 door de kerk in de ban gedaan,

in 1979-80 gerestaureerd en in 1981 gerehabiliteerd. De 'wiedergutmachung' maakt de kunstenaar zelf niet meer mee. Hij overlijdt in 1972. Het hele verhaal van Aad de Haas en zijn Cunibertuskunst is al meermaals verteld, onder meer door Cor Bertrand en door Jaak Crasborn (Crasborn Communicatie Vormgevers). Deze laatste heeft nu in opdracht van hetzelfde kerkbestuur van Wahlwiller als destijds De Haas 'De dubbele lijdensweg van Aad de Haas' opnieuw vormgegeven in een fraai verzorgde uitgave vol indrukwekkende beelden. Met indringende aandacht voor de zestien staties die volgens de auteur 'van een maagdelijke eenvoud maar barstensvol betekenis' zijn. Deze betekenis wordt op elke van de zestien spreads weergegeven in welhaast poëtische beschouwing. De opbrengst van dit kunstige boekwerk komt ten goede aan onderhoud van de Cunibertuskerk en derhalve aan behoud van de muurschilderingen en kruiswegstaties die aanleiding geven tot de vaststelling: 'In het licht van beeldende kunst is dit kerkje een kathedraal.' 🖤

EXPOSITIES

Ter gelegenheid van het honderdste geboortjaar van Aad de Haas zijn (onder voorbehoud van covid-19-maatregelen) ook enkele exposities te bezoeken:

- 'TEGENDRAADS' in Schunck Glaspaleis, Heerlen t/m 21 februari 2021.
- 'Aad de Haas - Verboden kunst', Limburgs Museum, Venlo, t/m 14 maart 2021.
- 'In de geest van het verzet - Aad de Haas', Chabot Museum, Rotterdam, voorjaar 2021.

Jaak Crasborn/Crasborn Communicatie Vormgevers, Cunibertuskerkje Wahlwiller. De muurschilderingen en kruiswegstaties van Aad de Haas, Valkenburg, 2020 (ISBN 9789081960250), 72 pagina's, € 19,95 te bestellen via kerkbestuur.wahlwiller@gmail.com.

FRITS NIES